

8. Сухомлинська О. В. *Музична педагогіка: навчальний посібник*. Київ : Либідь, 2018. 280 с.
9. Куцерак Т. О., Сідорова І.С. Особливості формування творчих здібностей особистості. The III International Scientific and Practical Conference «Modern challenges to science and practice», January 24–26, Varna, Bulgaria. P. 381-384.
10. Шевчук С. М. Проектна діяльність на уроках мистецтва. *Мистецька освіта*. 2022. № 2., С. 35–41.

DOI:

ТВОРЧІСТЬ МАРІАННИ МАРТІНЕС У КОНТЕКСТІ ВІДЕНСЬКОГО КЛАСИЦИЗМУ

*Кирик В. С., здобувачка ступеня
передвищої освіти «фаховий молодший бакалавр»
освітньо-професійної програми «Фортепіано»
Науковий керівник: Цепух І. О., викладач методист,
голова предметно циклової комісії
«Фортепіано та концертмейстерство»*

Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Анотація. У роботі проаналізовано творчість віденської композиторки Маріанни Мартінес та здійснено музикознавчий розбір твору «Соната ля мажор».

Ключові слова: Маріанна Мартінес, віденський класицизм, твір «Соната ля мажор».

Abstract. The work analyzes the work of the Viennese composer Marianne Martinez and conducts a musicological analysis of the work "Sonata in A Major".

Keywords: Marianne Martinez, Viennese classicism, work "Sonata in A Major".

У сучасному світі ми все частіше дізнаємося про маловідомих композиторів. Однією із таких є віденська композиторка Маріанна Мартінес. Її доробок є ознакою часу та цінним досвідом музичного виконавства. Робота з творами Маріанни Мартінес стає для молодих музикантів знайомством із всесвітньою спадщиною та унікальним прикладом віденського класицизму.

Мета роботи – на основі музикознавчого розбору твору Маріанни Мартінес «Соната ля мажор» дослідити стиль музичного письма періоду класицизму та виділити особливості почерку композиторки.

Як зазначає мистецтвознавиця І. Цепух в одній із своїх статей: «Безпосередні детермінанти композиторської діяльності, на наш погляд, доречно розглядати в регіональному контексті, оскільки вивчення конкретного осередку дає розуміння приналежності до композиторської школи певного регіону держави, що в свою чергу окреслює можливі ідентичні духовно-культурні риси митців» [1, с. 108]. Тому, насамперед, варто проаналізувати культуру регіону, де народилася Мартінес, а саме – Відень. Відень середини XVIII століття стає одним із найважливіших музичних центрів Європи. Якраз у цей період починає зароджуватися класицизм. Тут розвивається балет, опера, органна та клавірна музика. Остаточно класицизм сформувався у творчості віденських класиків: В. Моцарта, Л. Бетховена та Й. Гайдна. Саме ця атмосфера стала початком творчого становлення молодого композитора, вчителем якого був Й. Гайдн, він викладав для Маріанни Мартінес гру на клавесині [2].

Маріанна Мартінес народилася 1744 року у Відні. Її батько, Ніколо, народився в Неаполі, одружився з німкенню і після військової кар'єри переїхав до Відня, де служив церемоніймейстером папського нунція. 1774 року родина Мартінес була підвищена до австрійської аристократії. Маріанна вільно володіла англійською та французькою мовами, а німецьку та італійську вважала своїми рідними [2].

Ніколо дружив із П'єтро Метастазіо, який згодом почав мешкати по сусідству з родиною Мартінес на 3 поверсі Altes Michaelerhaus. Він мав значний вплив на розвиток музичного таланту Мартінес: керував її навчанням, та познайомив із музикантами. Завдяки йому, вона вивчала гру на клавесині у Йозефа Гайдна та навчалася вокалу у Ніколи Порпора, які, до речі, мешкали у тому ж будинку, що і вона. Маріанна Мартінес також вивчала контрапункт у Джузеппе Бонно [2].

Особистість юної Маріанни формувалася під впливом неаполітанської моди, навіть не дивлячись на те, що вона ніколи не покидала Відня. Вона розвивала свій інтерес до мов та літератури, а також свої таланти співачки, композиторки та клавішниці. Вона ретельно вивчала «старих і нових майстрів», і саме це наповнило її музику галантною простотою та бароковою складністю [3, с. 1].

Маріанна Мартінес написала багато творів (як інструментальних, так і вокальних). Її музика відзначається ясністю форми та витонченістю. Не

НАУКОВИЙ АЛЬМАНАХ МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ
Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«Мистецька освіта: виклики та перспективи»

дивлячись на те, що більшість її клавірних творів втрачено, деякі все-таки збереглися. Ми зробимо розбір твору Сонату ля мажор.

Соната ля мажор (див. рис. 1) складається із трьох частин, як класична соната. Перша частина: сонатне Allegro, має енергійний характер. Написана у розмірі 4/4.

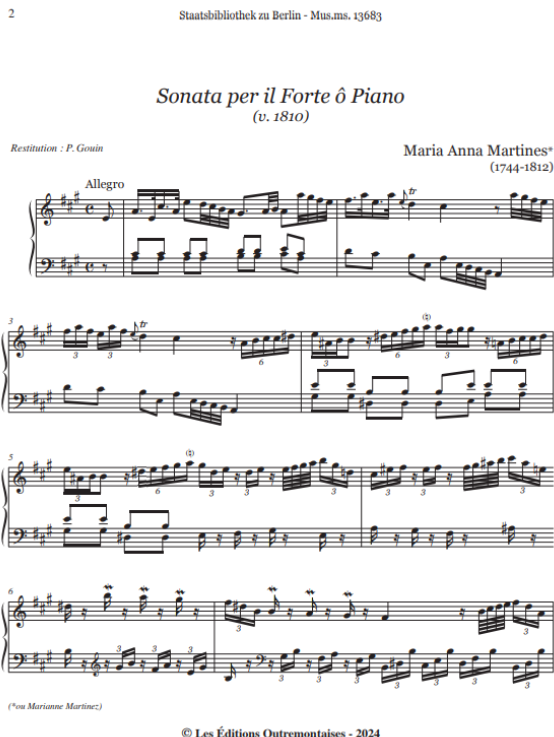

Рис. 1. На фото: твір М. Мартінес.
Соната ля мажор: початок першої
частини (експозиція)

Рис. 2. На фото: твір М. Мартінес.
Соната ля мажор: початок репризи

Сама авторка не позначала жодних динамічних відтінків, та слухаючи виконання твору, можна помітити динамічний рух. Експозиція починається тихо, та з кожним тактом динаміка росте. Композиторка використовує техніку письма «питання та відповіді»: верхній голос ставить питання, а нижній впевнено відповідає. Експозиція має багату орнаментику, що є характерним для авторки. Значно більше орнаментики з'являється у репризі (див. рис. 2).

Друга частина – Adagio, має співучий та виразний характер, розмір 3/4. Починається у ля мінорі, має відхилення у до мажор та до мінор, наприкінці

відбувається модуляція в основну тональність і друга частина закінчується ля мінором.

Фактура помітно стає більш прозорою, а також у лівій руці з'являються альбертієві баси. Загалом друга частина спокійна, але відхилення у до мінор додає драматизму (див. рис. 3). Слухаючи другу частину, можна зробити висновок, що Мартінес вміє влучно створювати глибокий музичний образ.

Третя частина – *Tempo di Minuetto*, як і друга має розмір 3/4. Фінал написаний в основній тональності ля мажор. Він має швидкий темп та вишуканий характер. Ця музика надає почуття радості та стриманості водночас. Слухаючи цю частину, складається враження перебування на світському балу.

Рис. 3. На фото: твір М. Мартінес. Соната ля мажор: друга частина (*Adagio*): відхилення у до мінор

Фактура дуже прозора, майже не наявні акорди, що надає почуття легкості. Мелодія у правій руці доволі чітка, наявний пунктирний ритм. Твір закінчується розгорнутим грандіозним тонічним тризвуком.

Таким чином, на основі музикознавчого розбору твору "Соната ля мажор" робимо висновок, що цей твір повністю відображає стиль написання періоду класицизму: присутня ясність форми, радісний характер та стриманість водночас. Особливістю письма композиторки є багата орнаментика та вміння подати її у більш легкій манері.

Список використаних джерел:

1. Цепух І. О. Творчість композиторки Чернігівського регіону Лариси Дьяконенко у музичному мистецтві України кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького*

НАУКОВИЙ АЛЬМАНАХ МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ
Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«Мистецька освіта: виклики та перспективи»

державного педагогічного університету імені Івана Франка. Київ 2024. С. 108. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/77_2024/part_3/77-3_2024.pdf

2. Bohachewsky N. Soree Playing With Expectations: Marianna Martines (1744-1812), Brilliance, And The Harpsichord Sonata In G: Dissertation Prepared for the Degree of DOCTOR OF MUSICAL ARTS / Nadia Bohachewsky Soree ; University Of North Texas. December 2022. 83 p. eng. URL : <https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc2048665/>

3. Garcia Gil P. The Keyboard Sonatas By Marianna Martines (1744-1812): Contexts For Performance, Accompanied By A New Edition From The Earliest Sources: A Dissertation Submitted to the Faculty of The Graduate School at The University of North Carolina at Greensboro in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Musical Arts / Patricia Garcia Gil. Greensboro 2024. 169 p. eng. URL : https://libres.uncg.edu/ir/uncg/f/GarciaGil_uncg_0154D_13998.pdf

DOI:

**МУЗИЧНО-ОСВІТНЯ СИСТЕМА КАРЛА ОРФА ЯК УНІВЕРСАЛЬНА
ТЕОРІЯ РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ**

*Кравцова Н.Є., канд. пед. наук, доцент
Безкубський С., здобувач магістерського
рівня вищої освіти за спеціальністю А4.13
Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)*

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

Анотація. У статті висвітлено провідні ідеї музично-освітньої системи Карла Орфа як однієї з найпрогресивніших методик світової педагогічної практики; розкрито принципи орф-педагогіки та завдання, які ставляться перед учителем музичного мистецтва при використанні даної методики; акцентовано увагу на використанні К. Орфом фольклорної основи у форматі вихідних моделей для музикування.

Ключові слова: музично-освітня система, музично-творчі здібності, елементарне музикування, імпровізація, національний фольклор, орф-інструменти.

Abstract. The article highlights the leading ideas of Carl Orff's music education system as one of the most progressive methods in global pedagogical practice; It reveals the principles of Orff pedagogy and the tasks that music teachers face when using this methodology; It focuses on Orff's use of folklore as a basis for musical models.

Keywords: music education system, musical creativity, elementary music-making, improvisation, national folklore, Orff instruments.